

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ A MŠ VRCHOSLAVICE ŠKOLNÍ ROK 2026/2027

**ZŠ A MŠ VRCHOSLAVICE, OKRES PROSTĚJOV, PŘÍSPĚVKOVÁ
ORGANIZACE**

Č.j.: ZSMSVRCH/1/2026	
Vypracovala:	Mgr. Natálie Michalcová, vedoucí PSvŠ
Schválila:	Mgr. Petra Klusalová, ředitelka školy
Platnost od:	1. 9. 2025
Aktualizováno:	1. 9. 2026

Obsah

1.	ÚVOD	3
2.	CÍL	3
3.	CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍ ŠKOLY A JEJÍ SPECIFIKA	4
4.	CÍLOVÉ SKUPINY	7
5.	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU A VÝCHODISKA PROGRAMU	7
6.	KOORDINACE A REALIZACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT	9
6.1.	ZAMĚŘENÍ ČINNOSTI	10
6.2.	NÁPLŇ PRÁCE ŠKOLNÍHO METODIKA PREVENCE	10
6.3.	KONTAKTY NA PORADENSKÉ PRACOVNÍKY	11
7.	VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ	12
7.1.	OSOBNÍ PROFESNÍ CÍLE ŠKOLNÍHO METODIKA PREVENCE	12
8.	PODPORA ŽÁKŮ A TŘÍDNÍCH KOLEKTIVŮ PŘI VÝSKYTU RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ	12
9.	SPOLUPRÁCE S RODIČI	14
10.	SPOLUPRÁCE S ORGANIZACEMI A INSTITUCEMI	14
11.	ZPŮSOB PREZENTACE SYSTÉMU PRIMÁRNÍ PREVENCE ŠKOLY.....	15
12.	PREVENTIVNÍ PROGRAM MATEŘSKÉ ŠKOLY	15
12.1.	ZAMĚSTNANCI MŠ.....	15
12.2.	CHARAKTERISTIKA MŠ.....	16
12.3.	PORADENSTVÍ	17
13.	PŘEHLED ČINNOSTÍ V RÁMCI PREVENCE PRO ŠKOLNÍ ROK 2026/2027	18
14.	ODKAZY.....	20
15.	STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI A KRIZOVÝ PLÁN PRO ŘEŠENÍ ŠIKANY.....	20
16.	ZÁVĚR	21

1. ÚVOD

Preventivní program školy představuje ucelený rámec pro systematickou podporu zdravého osobnostního vývoje dětí a žáků v mateřské i základní škole. Je zaměřen především na primární prevenci rizikového chování, posilování pozitivního klimatu školy a vytváření bezpečného, respektujícího a podnětného prostředí, ve kterém se děti a žáci cítí dobře a mohou se optimálně rozvíjet.

Na 1. stupni základní školy je důraz kladen především na vytváření bezpečného a přátelského prostředí, posilování pozitivních vztahů mezi žáky a podporu spolupráce s rodiči. Program rozvíjí u dětí základní kompetence k ochraně zdraví, prevenci šikany, násilí a nevhodného chování.

V rámci Preventivního programu základní a mateřské školy je minimální preventivní program (MPP), který je realizován prostřednictvím každodenní práce učitelů, třídnických hodin, projektových dnů, her a aktivit, které podporují vzájemný respekt, empatii a otevřenou komunikaci. Škola spolupracuje s rodiči, školním poradenským pracovištěm a dalšími odborníky, aby děti získávaly přiměřené a srozumitelné informace odpovídající jejich věku.

2. CÍL

Cílem Preventivního programu na 1. stupni základní školy je vytvářet bezpečné a přátelské prostředí, které podporuje zdravý psychický, sociální i fyzický vývoj žáků. Díky tomu je možné rizikovému chování předcházet, případně setkání s rizikovými faktory oddálit a naučit se takové situace nejen rozpoznávat, ale i řešit. Program usiluje o rozvoj pozitivních sociálních dovedností, prevenci rizikového chování (šikana, agrese, záškoláctví, návykové látky) a posílení schopnosti dětí správně se rozhodovat a zvládat běžné životní situace. Nedílnou součástí je také podpora spolupráce s rodinou a budování vzájemné důvěry mezi školou, žáky a rodiči. Svoji pozornost zaměřujeme také na posílení kladného sebehodnocení, schopnosti samostatného rozhodování a asertivity žáků, u kterých se projevují náznaky nízké sebedůvěry a nerozhodnost.

Cílem Preventivního programu v mateřské škole je systematicky podporovat zdravý psychický, sociální a emoční vývoj dětí v předškolním věku. Program se zaměřuje na vytváření bezpečného a podporujícího prostředí, ve kterém se děti učí poznávat samy sebe, své emoce a potřeby, rozvíjejí zdravé sebevědomí a získávají základní dovednosti potřebné pro kvalitní vztahy s vrstevníky i dospělými.

Na **1. stupni ZŠ** se oblasti prevence zaměřují hlavně na základní návyky, zdravé vztahy a bezpečné chování. Nejčastěji se uvádí tyto okruhy:

- **Prevence šikany a agrese** – budování respektu, empatie, vzájemné tolerance, řešení konfliktů nenásilnou cestou.
- **Prevence užívání návykových látek** – přiměřeně věku, spíše formou podpory zdravého životního stylu (péče o zdraví, sport, zdravá výživa).
- **Prevence záškoláctví a zanedbávání školní docházky** – posilování motivace k učení, spolupráce s rodiči.
- **Prevence rizikového chování na internetu** – bezpečné chování online, základy mediální gramotnosti.
- **Prevence v oblasti bezpečnosti a zdraví** – ochrana zdraví, pravidla bezpečného chování ve škole i mimo ni, dopravní výchova.
- **Rozvoj sociálních dovedností** – komunikace, spolupráce, řešení problémů, práce v kolektivu.
- **Podpora pozitivního klimatu školy** – přátelská atmosféra, zapojení dětí do aktivit, posilování sebevědomí.

3. CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍ ŠKOLY A JEJÍ SPECIFIKA

Od 1. ledna 2003 došlo ke změně organizační formy školy, která nyní vystupuje pod názvem Základní a Mateřská škola Vrchoslavice, okres Prostějov, příspěvková organizace. Tímto krokem se škola stala právním subjektem, jejímž statutárním orgánem je ředitelka školy. Organizace slučuje několik složek – Mateřskou školu, Školní jídelnu, Školní družinu a Školní výdejnu stravy. Současně došlo i ke změně zařazení školy do sítě škol. Základní škola se nachází v blízkosti hlavní silnice, což zajišťuje její dobrou dostupnost pro žáky i rodiče. Přestože je škola situována u frekventované komunikace, areál školy působí klidně a bezpečně. Za školou se rozprostírá prostorná školní zahrada, která je využívána nejen k relaxaci a odpočinku, ale také

k environmentální výchově či venkovní výuce. Součástí zázemí je také dopravní hřiště, které slouží k praktické výuce dopravní výchovy a k bezpečnému pohybu žáků při hrách a volnočasových aktivitách. V těsném sousedství školy se nachází mateřská škola (MŠ), což podporuje přirozenou návaznost mezi předškolním a základním vzděláváním a usnadňuje spolupráci mezi oběma institucemi. V blízkosti školy stojí také fara, kde je plánováno zřízení dětské skupiny, což do budoucna ještě více rozšíří možnosti spolupráce a plynulého přechodu dětí do základního vzdělávání. V loňském roce 2025 škola prošla rekonstrukcí elektroinstalace, byly instalovány nové osvětlení, kamery a systém bezpečného otevírání dveří. Součástí rekonstrukce je také renovace vnitřních prostor školy prostřednictvím nového nátěru stěn, které zvyšují estetiku a příjemné prostředí pro žáky i učitele.

Základní škola je malotřídní trojtřídní školou se spojenými ročníky prvního stupně (1.–5. ročník). V první třídě se vzdělávají žáci 1. ročníku, ve druhé třídě žáci 2. a 3. ročníku a ve třetí třídě žáci 4. a 5. ročníku. Malotřídní výuka umožňuje individuální přístup k dětem, posiluje jejich samostatnost, spolupráci napříč ročníky a vede je k ohleduplnosti vůči mladším spolužákům.

Poskytování poradenských služeb ve škole se řídí platnou legislativou, zejména vyhláškou č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a vyhláškou č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Poradenské služby ve škole jsou poskytovány v souladu s platnými právními předpisy a příslušnými vyhláškami. Škola dle potřeby spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odbornými pracovišti a specialisty.

Cíle školy jsou dlouhodobě zaměřeny na:

- vytváření prostředí blížícího se rodinné atmosféře,
- vedení dětí k samostatnosti,
- podporu spolupráce a otevřené komunikace mezi školou, žáky a rodiči,
- rozvoj solidarity a pomoci mladším a slabším,
- podporu dovedností potřebných pro práci ve skupině.

Vize naší základní a mateřské školy je vyjádřena zkratkou **OBRaS – Otevřená, Bezpečná, Rodinná a Spolupracující škola**. Tento pojem navazuje na původní myšlenku „OBRAZ školy“, kterou jsme upravili tak, aby ještě více vystihovala naše hodnoty a směřování.

- **Otevřená škola** – vítáme nové nápady, moderní přístupy a spolupráci s rodiči i širší komunitou.
- **Bezpečná škola** – vytváříme prostředí, kde se žáci i pedagogové cítí jistě, respektováni a podporováni.
- **Rodinná škola** – usilujeme o atmosféru blízkosti, důvěry a vzájemné podpory, která posiluje vztahy mezi žáky, učiteli i rodiči.
- **Spolupracující škola** – stavíme na týmové práci pedagogů, podpoře mezi žáky a úzké spolupráci s rodiči i partnery školy.

Naše vize OBRaS představuje základní hodnoty, kterými se řídíme při vzdělávání i v každodenním životě školy.

Škola nabízí kvalitní vzdělávání v 1.–5. ročníku základní školy v malotřídním systému, kde je díky menšímu počtu žáků více prostoru pro individuální přístup. Výuka probíhá v moderně vybavených třídách s využitím počítačové techniky. Součástí školy je školní jídelna a družina, žáci se účastní pobytů ve škole v přírodě a kurzů plavání. Tělesná výchova probíhá ve vybavené a opravené sokolovně, k dispozici je také nové školní hřiště s hracími prvky a prostorem pro míčové hry. Škola zajišťuje doprovod dětí od autobusu do školy a zpět.

Velká pozornost je věnována také ekologické výchově a vztahu k přírodě – žáci se podílejí na péči o prostředí školy, pozorují a krmí ptáky, účastní se výsadby zeleně a besed o přírodě. V rámci volnočasových aktivit jsou nabízeny zájmové kroužky, například angličtina, výtvarný kroužek *Šikulky*, keramický a dramatický kroužek *Vrchoslaváček*. Dramatický kroužek *Vrchoslaváček* bude nově probíhat v prostorách zrekonstruované budovy bývalé fary. V přízemí budovy se nachází Family Point Vrchoslavice, bezbariérový veřejný prostor poskytující zázemí rodinám s dětmi. Budova zároveň slouží spolkové činnosti a dětské skupině Berušky, která sídlí v patře. Škola s dětskou skupinou Berušky rovněž spolupracuje, čímž podporuje vzájemné propojení a návaznost aktivit pro děti v obci.

Škola se dlouhodobě zaměřuje na modernizaci výuky a rozvoj pedagogických činností. Během školního roku probíhá systematická tvorba a úprava školního vzdělávacího programu (ŠVP), aby odpovídal aktuálním potřebám žáků a požadavkům na kvalitní vzdělávání.

V rámci těchto úprav se škola připravuje také na novinku, která vstoupí v platnost od 1. 9. 2027 – povinné zařazení třídnických hodin do rozvrhu. Tuto změnu přijmeme už od 1. 9. 2026. Nový školní vzdělávací program (ŠVP) je v současné době ve fázi přípravy a tyto změny do něj budou následně zapracovány. Tyto hodiny budou cíleně podporovat rozvoj vztahů v třídních kolektivech, sociální dovednosti a prevenci problémového chování. Aktuálně je třídnická hodina řazena do rozvrhu nepravidelně tzn. minimálně 1x za měsíc, popř. dle potřeby a konkrétní situace třídy a třídního učitele. Více informací je uvedeno ve školním řádě školy. Mezi zavedené metody patří **CLIL (Content and Language Integrated Learning)**, tedy propojení výuky odborného předmětu s cizím jazykem. Touto metodou si žáci osvojují nejen učivo daného předmětu, ale zároveň rozvíjejí jazykové kompetence v autentických situacích. CLIL vede k přirozenému používání cizího jazyka, zvyšuje motivaci žáků a podporuje jejich aktivní zapojení do výuky. Již v předchozím školním roce byly ve výuce postupně zaváděny vybrané prvky programu Začít spolu. Ve školním roce 2026/2027 bude škola v jejich využívání dále pokračovat a postupně je rozvíjet. Důraz bude kladen zejména na podporu samostatnosti žáků, spolupráci, aktivní zapojení do výuky, respektující komunikaci a vytváření podnětného a bezpečného vzdělávacího prostředí.

4. CÍLOVÉ SKUPINY

Hlavní cílovou skupinou jsou žáci 1.–5. ročníku základní školy a děti 3-6 let mateřské školy. Nepřímou cílovou skupinou jsou také pedagogičtí pracovníci, kteří prevenci realizují, a rodiče žáků, kteří jsou významnými partnery školy při vedení dětí k prevenci rizikového chování.

5. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU A VÝCHODISKA PROGRAMU

Základní škola a Mateřská škola Vrchoslavice je menší školou rodinného typu. Základní škola je malotřídní a vzdělává žáky 1.–5. ročníku. Menší počet žáků umožňuje pedagogickým pracovníkům dobře znát jednotlivé děti, jejich potřeby i vztahy v třídních kolektivech a včas zachytit případné změny v chování nebo vztazích mezi žáky. Významnou součástí fungování školy je individuální přístup, spolupráce napříč ročníky a podpora vzájemné pomoci.

Preventivní působení školy vychází z její vize **OB RaS – Otevřená, Bezpečná, Rodinná a Spolupracující škola**. Důraz je kladen zejména na vytváření bezpečného a respektujícího prostředí, dobré vztahy mezi dětmi, spolupráci pedagogů s rodinou a podporu pozitivního klimatu školy.

Situace v jednotlivých třídách je průběžně sledována třídními učiteli, školním metodikem prevence a dalšími poradenskými pracovníky školy. Pozornost je věnována zejména vztahům mezi žáky, vzniku konfliktů, začleňování jednotlivých žáků do kolektivu, dodržování pravidel, změnám v chování a dalším signálům, které mohou upozorňovat na vznik obtíží.

V průběhu předchozího školního roku byla zvýšená pozornost věnována vztahům v některých třídních kolektivech, na jejichž rozvoji se systematicky pracovalo. Významná pozornost byla věnována také začleňování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů, podpoře jejich přijetí ostatními spolužáky a respektování individuálních zvláštností jednotlivých žáků. Děti byly vedeny k vzájemné toleranci, pochopení rozdílných potřeb druhých, respektujícímu chování a spolupráci. Součástí této práce bylo také posilování schopnosti vnímat, že každý žák může potřebovat odlišnou míru podpory, jiný způsob komunikace nebo více času k zvládnutí některých situací.

Mezi silné stránky školy v oblasti prevence patří zejména:

- menší počet žáků a možnost individuálního přístupu,
- rodinné prostředí školy a dobrá znalost jednotlivých dětí,
- pravidelný kontakt a spolupráce s rodiči,
- spolupráce pedagogických a poradenských pracovníků,
- realizace třídnických hodin a práce s třídními kolektivy,
- zapojování sociálně-emocionálních a stmelovacích aktivit,
- spolupráce s odbornými institucemi,
- společné školní akce podporující vztahy a sounáležitost žáků.

Priority pro školní rok 2026/2027

Na základě průběžného sledování potřeb dětí a žáků jsou pro školní rok 2026/2027 stanoveny zejména následující priority:

1. **Podpora pozitivních vztahů a bezpečného klimatu třídních kolektivů,**
2. **rozvoj sociálních a emočních dovedností dětí a žáků,**
3. **prevence šikany, agrese a dalších forem ubližujícího chování,**
4. **podpora schopnosti řešit konflikty vhodným a nenásilným způsobem,**
5. **prevence rizikového chování v online prostředí a rozvoj bezpečného používání digitálních technologií,**
6. **podpora schopnosti dítěte rozpoznat rizikovou situaci a vyhledat pomoc,**
7. **posilování spolupráce školy, rodiny a odborných institucí.**

6. KOORDINACE A REALIZACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

Za koordinaci preventivních aktivit ve škole odpovídá školní metodik prevence ve spolupráci s vedením školy, třídními učiteli a ostatními pedagogickými pracovníky. Školní metodik prevence zpracovává a průběžně aktualizuje Preventivní program školy, koordinuje jeho realizaci a vyhodnocování a zajišťuje spolupráci mezi školou, zákonnými zástupci žáků a odbornými institucemi, zejména pedagogicko-psychologickou poradnou, speciálně pedagogickými centry, OSPOD, Policií ČR a dalšími odbornými pracovišti.

Realizace programu probíhá zejména:

- prostřednictvím každodenní pedagogické práce učitelů, třídnických hodin a projektových dnů,
- zařazováním témat prevence do výuky (prvouka, přírodověda, český jazyk, pracovní činnosti, tělesná výchova apod.),
- pořádáním besed, her, diskusí a interaktivních programů odpovídajících věku žáků,
- spoluprací s rodiči, kteří jsou o preventivních aktivitách pravidelně informováni,
- spoluprací s odborníky a externími organizacemi, kteří mohou realizovat specifické preventivní programy.

Důležitou součástí je také **monitorování třídního klimatu**, podpora dobrých vztahů mezi žáky a předcházení vzniku šikany a dalších forem rizikového chování.

Jednotlivé tematické bloky – výchova ke zdravému životnímu stylu, výchova ke spolupráci, toleranci, prevence projevů diskriminace, rasismu, xenofobie, zneužívání návykových látek, kouření, promiskuitního chování, ale také ochrana člověka v krizových situacích a předcházení nebezpečným situacím – jsou rozpracovány a začleněny do tematických plánů vyučovacích předmětů. Napříč vzdělávacími oblastmi proto prostupují a k pozitivnímu rozvoji osobnosti žáka přispívají průřezová témata. Kladou důraz na rozvíjení klíčových kompetencí komunikativních, občanských, sociálních a personálních.

Prevence je ve škole realizována jako součást poradenských služeb ve škole. Poradenské služby zajišťují zejména výchovný poradce, školní metodik prevence, školní speciální pedagogové a školní psycholog. Tito pracovníci poskytují poradenskou, metodickou a podpůrnou činnost žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům školy a vzájemně spolupracují při řešení vzdělávacích, výchovných, preventivních a dalších potřeb žáků.

6.1. Zaměření činnosti

- ✓ Prevence školní neúspěšnosti.
- ✓ Spolupráce školního metodika prevence a výchovného poradce se žáky, učiteli a rodiči.
- ✓ Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, o žáky s neprospěchem a žáky nadané.
- ✓ Odborná a metodická pomoc učitelům.
- ✓ Poradenství v oblasti volby povolání.
- ✓ Diagnosticko-poradenská činnost.
- ✓ Minimální preventivní program, sledování rizik vzniku a projevů sociálně patologických jevů a jejich řešení.
- ✓ Zlepšování komunikace a spolupráce mezi školou a rodiči.
- ✓ Spolupráce s ostatními institucemi.

6.2. Náplň práce školního metodika prevence

NÁPLŇ PRÁCE ŠKOLNÍHO METODIKA PREVENCE – vyhláška č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, dle aktuálního znění.

- Tvoření a realizace minimálního preventivního programu – sledování rizik vzniku a projevů sociálně patologických jevů a jejich řešení.
- Realizace a koordinace aktivit zaměřených na prevenci záškoláctví, závislosti, agresivity a dalších sociálně patologických jevů.
- Monitorování sociálně patologických jevů či jejich rizika.
- Poskytování přímé pomoci žákům a jejich rodičům s rizikem či projevy sociálně patologických jevů.
- Koordinace spolupráce školy s Policií ČR, krizovými centry, kurátory a dalšími odborníky.
- Spolupráce při zajišťování besed a přednášek a aktivit pro třídní kolektivy.
- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Poskytování informačních a metodických materiálů.
- Aktivní spolupráce s rodinou v případě krizové intervence.
- Rozpoznání a zajištění intervence v případech domácího násilí, týrání a zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy mládeže, poruchy příjmu potravy.

Konzultační hodiny a kontakty školního metodika prevence a ostatních pracovníků školního poradenského pracoviště jsou vyvěšeny na nástěnce ŠMP a webových stránkách školy.

6.3. Kontakty na poradenské pracovníky

Mgr. Petra Klusalová – tel.: 604 300 740

- Ředitelka školy
- Výchovní poradce

Mgr. Natálie Michalcová tel.: 722 218 373

- Speciální pedagog
- Školní metodik prevence

Mgr. Barbora Kantorová tel.: 724 215 092

- Speciální pedagog (zaměření na práci s dětmi a žáky s vadami řeči)

PhDr. Pavel Čapka tel.: 604 651 097

- Školní psycholog

7. VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ

Po celý školní rok mají pedagogičtí pracovníci možnost průběžně se vzdělávat prostřednictvím nabídek různých organizací a institucí. Nejčastěji se jedná o akreditované semináře, výcviky, workshopy a konference, které jsou zaměřeny na prevenci rizikového chování, práci se třídním kolektivem, komunikaci s rodiči či řešení krizových situací.

Pedagogové si vybírají vzdělávací akce podle svých potřeb a zaměření, případně na doporučení vedení školy nebo školního metodika prevence. Důležitou součástí je následná sdílečinnost, kdy účastník školení předává získané poznatky a zkušenosti dalším kolegům na poradách či metodických setkáních. Tím je zajištěno, že nové informace jsou přístupné celému pedagogickému sboru a škola postupuje jednotně v oblasti prevence.

Pedagogové školy mají možnost se účastnit teambuildingových setkání, která jsou zaměřena na posílení spolupráce, vzájemných vztahů a sdílení představ o rozvoji školy. Součástí programu bývají odborné bloky, relaxační aktivity i prostor pro neformální setkávání, což přispívá k dobré atmosféře a posílení týmového ducha.

7.1. Osobní profesní cíle školního metodika prevence

Osobním cílem školního metodika prevence je postupně získat potřebnou odbornou kvalifikaci prostřednictvím absolvování specializačního studia pro školní metodiky prevence. Tento cíl je vnímán jako dlouhodobý, a to zejména s ohledem na finanční a organizační možnosti. V krátkodobějším horizontu se metodik prevence zaměřuje na průběžné profesní vzdělávání formou účasti na odborných seminářích, webinářích a kurzech zaměřených na prevenci rizikového chování žáků. Současně sleduje aktuální metodická doporučení a trendy v této oblasti a uplatňuje je v každodenní praxi. Důležitou součástí jeho profesního rozvoje je také schopnost efektivně spolupracovat s pedagogickým sborem, vedením školy, rodiči a dalšími odbornými institucemi. Dlouhodobě usiluje o systematické budování svého profesního profilu v oblasti prevence, dosažení plné kvalifikace školního metodika prevence a aktivní podíl na tvorbě, realizaci a evaluaci preventivních programů školy.

8. PODPORA ŽÁKŮ A TŘÍDNÍCH KOLEKTIVŮ PŘI VÝSKYTU RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Zvýšená pozornost je věnována třídním kolektivům, menším skupinám žáků i jednotlivcům, u nichž se objevují obtíže v chování, vztazích nebo jiné projevy, které mohou negativně

ovlivňovat jejich fungování ve škole či klima třídy. Cílem je tyto obtíže včas zachytit, vhodně na ně reagovat a předcházet jejich dalšímu prohlubování. Podpora je poskytována s ohledem na individuální potřeby žáků a aktuální situaci třídního kolektivu.

Postup školy při zachycení rizikového chování nebo obtíží žáka/třídního kolektivu:

1. **Včasně zachycení problému** – všímání si varovných signálů (agresivní projevy, izolace dítěte, konflikty ve třídě, odmítání pravidel, záškoláctví apod.).
2. **Posouzení situace a míry závažnosti – zachycená situace** je předběžně vyhodnocena třídním učitelem ve spolupráci se školním metodikem prevence, případně dalšími poradenskými pracovníky školy. Podle charakteru a závažnosti situace je zvolen další postup. V případě závažného rizikového chování se škola řídí příslušným krizovým plánem a metodickými doporučeními.
3. **Pedagogická intervence** – podle potřeby probíhá individuální práce se žákem nebo práce s třídním kolektivem. Třídní učitel, školní metodik prevence a další pedagogové využívají výchovná opatření, pracují s pravidly a podporují pozitivní klima třídy.
4. **Spolupráce se zákonnými zástupci** – v případech, kdy je to s ohledem na povahu situace vhodné, škola informuje zákonné zástupce a společně s nimi hledá možnosti další podpory a řešení. Zákonní zástupci jsou zapojováni do spolupráce s ohledem na nejlepší zájem dítěte. Společné hledání možností řešení, sdílení odpovědnosti.
5. **Spolupráce s odborníky** – v případě potřeby je navázána spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, speciálně pedagogickým centrem, OSPOD, Policií ČR či dalšími odborníky. Tato spolupráce je ověřeným a nezbytným krokem při řešení složitějších situací.
6. **Výchovná komise** – v závažnějších případech je svolána výchovná komise, které se účastní vedení školy, třídní učitel, školní metodik prevence, rodiče a případně i zástupci odborných institucí. Na komisi se přijímají konkrétní výchovná opatření a návrhy možností řešení.
7. **Vyhodnocení a sledování** – škola průběžně sleduje, zda přijatá opatření vedou k pozitivní změně, a podle potřeby je dále upravuje.

Cílem těchto kroků je zajistit, aby se problémy řešily otevřeně, systematicky a ve spolupráci všech zúčastněných stran, a tím podpořit bezpečné a přátelské prostředí školy.

9. SPOLUPRÁCE S RODIČI

S rodiči žáků jsme většinou denně v kontaktu při příchodu do školy a vyzvedávání žáků ze školy. Spolupráci zajišťujeme na všech úrovních výchovy a vzdělávání. V případě potřeby chceme podat rodičům pomocnou ruku při řešení případných problémů s jeho dítětem, vést k otevřenému jednání a nezatajování problémů. Informovat je o institucích zabývajících se prevencí sociálně patologických jevů. Upevňovat vztah mezi rodiči, žáky a učiteli na základě vzájemné důvěry a respektování se.

10. SPOLUPRÁCE S ORGANIZACEMI A INSTITUCEMI

V případě řešení potíží se můžeme obrátit na:

PPP Prostějov

PhDr. Monika Krajčová – psycholog

krajcova@ppp-prostejov.cz

tel.: 778 973 250

Mgr. Petra Svobodová – speciální pedagog

petra.svobodova@ppp-prostejov.cz

tel.: 775 872 891

PhDr. Mgr. Kristina Kalabisová – oblastní metodik prevence, psycholog

kalabisova@ppp-prostejov.cz

Tel.: 771 511 483

SPC Prostějov pro žáky s vadami řeči

Mgr. Anna Kejíková – speciální pedagog – logoped

anna.kejikova@spcl-prostejov.cz

Tel.: 771 520 608

SPC Brno Kociánka

Mgr. Eva Čadová – speciální pedagog

cadova@sskocianka.cz

Tel.: 515 504 373 pevná linka

Městský úřad Náměčice nad Hanou

Bc. Hana Skoupá, DiS. – vedoucí

skoupa@nemcicenh.cz

Tel.: 582 302 320

Policie ČR

OSPOD Prostějov

Spolupráce na programech pro žáky:

✓ SVČ Orion – zájmová činnost na škole

✓ ZUŠ Němčice nad Hanou

✓ Místní spolky – TJ sokol, Myslivecký spolek, SDH Vrchoslavice, Lukostřelecký spolek,
Zahrádkáři

11. ZPŮSOB PREZENTACE SYSTÉMU PRIMÁRNÍ PREVENCE ŠKOLY

Realizace Minimálního preventivního programu (MPP) je průběžně prezentována veřejnosti, aby rodiče, žáci i další zájemci měli přehled o preventivních aktivitách školy. Celé znění Preventivního programu je dostupné na webových stránkách školy, kde jsou uvedeny informace o jednotlivých aktivitách. Součástí prezentace je také fotodokumentace z akcí a projektů realizovaných v rámci MPP, která umožňuje nahlédnout do konkrétní práce školy a vizualizuje zapojení žáků do preventivních činností.

Dále je informace o preventivních aktivitách a výsledcích programu pravidelně zveřejňována i v obecním zpravodaji obce Vrchoslavice, čímž je zajištěna širší informovanost místní veřejnosti. Tímto způsobem škola podporuje transparentnost své preventivní práce a umožňuje rodičům i občanům sledovat, jakým způsobem jsou děti vedeny k zdravému životnímu stylu a prevenci rizikového chování.

12. PREVENTIVNÍ PROGRAM MATEŘSKÉ ŠKOLY

12.1. Zaměstnanci MŠ

Ředitelka ZŠ a MŠ Vrchoslavice – Mgr. Petra Klusalová

Zástupkyně pro MŠ, učitelka – Bc. Zuzana Šimáková

Učitelka – Kateřina Handlová

Učitelka, asistent pedagoga – Klára Zemanová

Asistentka pedagoga – Veronika Panáčková

Asistentka pedagoga, školní asistentka – Petra Handlová

Speciální pedagog (zaměření na práci s dětmi a žáky s vadami řeči) – Mgr. Barbora Kantorová

Vedoucí PSvŠ, speciální pedagog, školní metodik prevence – Mgr. Natálie Michalcová

12.2. Charakteristika MŠ

První písemné zprávy pocházejí z roku 1947, kdy byl v obci zřízen žňový útulek, později zemědělský útulek. Oficiálně byla v obci zřízena mateřská škola dne 1.9.1958. Velkým mezníkem v historii bylo otevření nové budovy MŠ 17.8.1975 postavené v akci Z. Mateřská škola je jednotřídní s celodenním provozem od 6:15 do 16:15 hod. Má vlastní kuchyni, zajišťující dětem plnohodnotnou stravu s dostatkem čerstvého ovoce, zeleniny a v průběhu dne neomezený pitný režim. Budova MŠ je obklopena zahradou, která je využívána pro pobyt dětí venku za každého počasí. Zahrada byla rekonstruována v roce 2020. Dětem slouží lanové centrum, velké pískoviště, tunel se skluzavkou, hrací stěna, pružinové i klasické houpačky. Mají možnost zajezdit si na koloběžkách, trojkolkách a odrážedlech na dopravním hřišti, při nepříznivém počasí si hrát v altánu s velkou kreslicí tabulí. Vybavení mateřské školy bylo v průběhu let obnovováno a zdokonalováno tak, aby dětem poskytlo chráněné a příjemné prostředí, kde mohou uplatnit individuální i společnou hru s kamarády. Paní učitelky zajišťují dětem pravidelný denní režim, který je natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činnosti v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí a aktuální situaci. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený.

Naším cílem je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti. Snažíme se, aby bylo dítě v prostředí MŠ spokojené, maximálně rozvíjelo své schopnosti, dovednosti a uspokojovalo své potřeby a touhy, ale také respektovalo osobnost druhého dítěte, pravidla chování nastavená v mateřské škole, umělo se postarat samo o sebe, nebálo se komunikovat s dětmi i dospělými. Vštěpujeme dětem zásady bezpečného chování a jednání, seznamujeme je se základními hodnotami, na nichž je založena naše společnost.

Paní učitelky pracují podle školního vzdělávacího programu *Začít spolu*, který je v souladu s rámcovým vzdělávacím programem. Tento program je zaměřen na respektující přístup k dětem, podporu jejich samostatnosti, spolupráce, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností a vytváření bezpečného a podnětného prostředí. Uplatňování principů programu „Začít spolu“ přirozeně podporuje primární prevenci rizikového chování a posiluje pozitivní klima mateřské školy. Děti pracují samy, ve dvojici, i ve skupině. Mají možnost pracovat s nejrůznějším materiálem i technikou. Při činnosti mají možnost využívat všechny smysly, pozorovat, bádát, zkoušet, pracovat s návody, ale i dle své fantazie, pracovat s chybou.

Mateřskou školu Vrchoslavice navštěvuje k 1. 9. 2026 celkem 25 dětí, z toho 11 dívek a 14 chlapců. Ve školním roce 2026/2027 je v mateřské škole 9 dětí v předškolním věku. U jedné dívky se předpokládá předčasný nástup k povinné školní docházce a 2 děti jsou po odkladu povinné školní docházky. V mateřské škole jsou současně vzdělávány 4 děti s přiznanými podpůrnými opatřeními.

12.3. Poradenství

Od 1. 1. 2026 je mateřská škola povinna zajišťovat poskytování školních poradenských služeb také v rámci mateřské školy. Tato povinnost vychází z platné legislativy v oblasti poradenských služeb ve školství a reaguje na potřebu včasné podpory dětí již v předškolním vzdělávání.

Školní poradenské služby v mateřské škole jsou zaměřeny zejména na prevenci obtíží ve vzdělávání a chování, podporu zdravého psychosociálního vývoje dítěte, rozvoj komunikačních a sociálních dovedností a na včasné zachycení signálů, které mohou naznačovat potřebu zvýšené podpory. Důraz je kladen především na primární prevenci a podporu bezpečného a podnětného prostředí mateřské školy.

Poradenské služby jsou poskytovány v rámci školy učiteli MŠ v souladu s platnou legislativou. Na jejich poskytování se podle potřeb dětí podílejí také školní speciální pedagog ve spolupráci s dalšími pedagogickými pracovníky. Poskytování školních poradenských služeb v mateřské škole probíhá vždy v souladu s vývojovými a věkovými zvláštnostmi dětí předškolního věku a ve spolupráci s pedagogickými pracovníky a zákonnými zástupci dětí.

Cílem zavedení poradenských služeb přímo v prostředí mateřské školy je zajistit včasnou podporu dětem i jejich rodinám, posílit spolupráci mezi školou, rodiči a odbornými pracovníky a přispět k plynulému přechodu dětí do základního vzdělávání.

13. PŘEHLED ČINNOSTÍ V RÁMCI PREVENCE PRO ŠKOLNÍ ROK 2026/2027

Plán činností v oblasti prevence rizikového chování pro školní rok:

- **Zpracování a zveřejnění MPP** – vytvoření Minimálního preventivního programu ve spolupráci s pedagogickým sborem a jeho zveřejnění na webových stránkách školy.
- **Seznámení pedagogů s programem prevence** – informování všech vyučujících o obsahu programu a o jejich podílu na jeho plnění, začlenění problematiky prevence sociálně patologických jevů do vyučování (zejména třídnické hodiny, tělesná výchova, přírodověda, prvouka).
- **Aktualizace metodických pokynů** – průběžné seznamování pedagogických pracovníků se změnami v metodických materiálech a doporučeních vztahujících se k prevenci rizikového chování.
- **Spolupráce s rodiči** – Představení preventivního programu školy a realizovaných preventivních aktivit na třídních schůzkách, předávání informací o možnostech poradenské podpory ve škole a poskytování kontaktů na další odborné instituce.
- **Stmelovací dny** – realizace adaptačních a stmelovacích aktivit v prvních dnech školního roku (1.–5. ročník) pod vedením třídních učitelů.
- **Společné akce pro podporu pozitivního klimatu školy** – například tzv. „Barevné dny“ (Tematické barvy: červená, zelená, bílá). Tematické dny – př. ponožkový den, pyžamový den, laskavý den, Valentýn.
- **Tematické bloky prevence** – prevence kouření a užívání alkoholu (1. stupeň), prevence drobné majetkové kriminality (1. stupeň) – vandalismus, přečin, trestný čin.
- **Besedy a vzdělávací akce** – realizace preventivních programů, besed a workshopů zaměřených na bezpečné chování, vztahy mezi žáky, prevenci šikany a kyberšikany, bezpečné používání internetu a digitálních technologií, zdravý životní styl, prevenci užívání návykových látek, osobní bezpečí a zvládání rizikových situací. Jednotlivá témata jsou volena s ohledem na věk žáků a aktuální potřeby třídních kolektivů.

- **Třídnické hodiny** – zaměřené na podporu pozitivních vztahů mezi žáky, rozvoj komunikačních dovedností a upevnění znalostí v oblasti prevence. Součástí bude také informování žáků o opatřeních při vzniku mimořádné události.
- **Dotazníková šetření** – Pravidelné sledování a vyhodnocování klimatu třídních kolektivů podle aktuálních potřeb školy a poradenských pracovníků.
- **Škola v přírodě** – společná akce celé školy s preventivním a stmelovacím charakterem.
- **Aktualizace nástěnky s preventivní tematikou** – pravidelná obměna informací a zapojení žáků do tvorby nástěnky formou projektových úkolů.
- **Další preventivní aktivity** – realizace akcí dle aktuální nabídky a možností školy, zaznamenávání do týdenních plánů.

Pravidelné činnosti:

Ranní kruh – je pravidelnou součástí denního režimu mateřské školy. V bezpečné a klidné atmosféře poskytuje dětem prostor pro vzájemné sdílení, vyjádření pocitů, navazování vztahů a posilování pocitu sounáležitosti ve třídě. Ranní kruh podporuje rozvoj komunikačních dovedností, sebedůvěry a respektu k ostatním.

Třídnické hodiny – zaměřené na komunikaci, řešení konfliktů, mezilidské vztahy a empatii. Aktuálně je třídnická hodina řazena do rozvrhu tzn. 1x za měsíc, popř. dle potřeby a konkrétní situace třídy a třídního učitele. Více informací je uvedeno ve školním řádě školy.

Práce se třídním kolektivem – hry a aktivity podporující spolupráci, respekt a vzájemnou toleranci.

Miniprojekty o zdravém životním stylu – zdravá výživa, pohyb, hygiena, péče o duševní zdraví.

Návrhy aktivit:

Sochy emocí – děti si losují emoci (radost, smutek, hněv...) a pantomimou ji znázorní, ostatní hádají.

Zrcadlo – každý si na papír napíše svoje silné stránky, potom spolužáci doplní další pozitivní vlastnosti.

Květiny třídy – každý žák napíše na papírový lístek něco hezkého o spolužákovi, lístky se nalepí na společnou „květinu přátelství“.

Kruh důvěry – každý říká, co pro něj znamená být kamarád, a co naopak kamarádovi ubližuje.

Kdo mi může pomoci? – děti si kreslí mapu pomoci: komu se ve škole a doma mohou svěřit, když jim někdo ubližuje.

Hádanky pocitů – učitel čte krátký popis situace (např. „Honza je sám o přestávce a nikdo si ho nevšímá“), děti mají za úkol hádat, jak se Honza cítí.

Cesta ke zdraví – děti do skupin tvoří plakát se zdravými a nezdravými návyky (strava, pohyb, spánek vs. kouření, alkohol)

Hygienický kufřík – děti malují nebo lepí obrázky věcí, které patří do „kufříku zdraví“ (zubní kartáček, ručník, hřeben, mýdlo...).

Internetový semafor – děti třídí kartičky na „zelená“ (bezpečné chování online), „oranžová“ (rizikové) a „červená“ (nebezpečné).

Bezpečný chat – učitel připraví krátké „chatové rozhovory“ (někdy přátelské, jindy s náznakem manipulace nebo posměchu). Děti mají rozhodnout, jestli je konverzace v pořádku, a navrhnout, co by udělaly.

Plakát „Pravidla internetu“ – celá třída vytvoří pravidla bezpečného chování online a vyvěsí ve třídě.

14. ODKAZY

Metodická doporučení a metodické pokyny MŠMT:

<https://msmt.gov.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

Národní strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2019 – 2027

<https://msmt.gov.cz/vzdelavani/socialni-programy/strategie-a-koncepce-ap-msmt>

15. STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI A KRIZOVÝ PLÁN PRO ŘEŠENÍ ŠIKANY

Strategie předcházení školní neúspěšnosti a Krizový plán školy pro řešení šikany jsou zpracovány jako samostatné dokumenty. Tyto dokumenty jsou dostupné na webových stránkách školy ZŠ a MŠ Vrchoslavice a tvoří součást systému prevence.

16. ZÁVĚR

Hlavním principem preventivního vzdělávání žáků naší školy zůstává i nadále, stejně jako v předchozích letech, osvojování základních kompetencí pro zdravý životní styl, prevenci rizikového chování a rozvoj schopností orientovat se v běžném životě. Za klíčový prvek považujeme připravenost dětí a žáků odmítat všechny formy rizikového chování, projevy agresivity a porušování zákona. Škola se zároveň zaměřuje na nabídku pestrých volnočasových aktivit, podporu aktivního zapojení žáků a rozvoj jejich komunikativních dovedností, schopnosti sebekontroly a sebehodnocení. Děti jsou vedeni k tomu, aby si uměly stanovit reálné cíle a postupně je dosahovat. Hledání účinných cest prevence je úkolem a výzvou pro všechny pedagogy a zaměstnance školy, s aktivní podporou rodičů, kteří jsou důležitými partnery výchovy a prevence. Úspěšnost realizace Minimálního preventivního programu bude vyhodnocena na konci školního roku, přičemž výsledky poslouží k dalšímu zlepšení a optimalizaci preventivních aktivit školy. Minimální preventivní program je zároveň flexibilním dokumentem, který umožňuje přizpůsobovat obsah a formy aktivit aktuálním potřebám žáků, změnám ve společnosti a novým poznatkům z oblasti prevence.

Ve Vrchoslavicích 1.9. 2026

Mgr. Natálie Michalcová,
školní metodik prevence, vedoucí PSvŠ

Mgr. Petra Klusalová,
ředitelka školy, výchovný poradce